

Verohallinto
Esikunta- ja oikeusyksikkö
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

13.5.2024

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

Viite / Diaarinumero
VH/2502/00.04.05/2024
VN/1169/2024
VM008:00/2024

Lausunto hallituksen esitysluonnokseen sisältyvästä ehdotuksesta finanssialan asiakasbonusten verotuskäytänteiden uudistamiseksi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Verohallinnon lausuntoa hallituksen esitysluonnokseen sisältyvästä ehdotuksesta finanssialan asiakasbonusten verotuskäytänteiden uudistamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan tuloverolakiin lisättäväksi säännökset luottojen, talletusten ja sijoitusten perusteella kertyvien asiakasetujen verotuksesta. Ehdotuksen mukaan asiakasbonus, -hyvitys, -alennus tai muu vastaava asiakkuuteen perustuva rahanarvoinen etu olisi luonnollisen henkilön veronalaista pääomatuloa, jos etu kertyisi tai sen määrä muodostuisi yksityistalouden luottojen, talletusten, sijoitusten, sijoitusvakuutusten, vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden tai kapitalisääntösopimusten määrän tai arvon perusteella. Etu olisi kuitenkin verovapaata tuloa siltä osin, kun etu käytettäisiin tai se kohdistuisi edellä mainittuihin samoihin eriin liittyviin palveluihin, palvelumaksuihin tai luoton korkoihin eikä etua maksettaisi rahana tai siihen verrattavalla tavalla. Lisäksi verovapaus edellyttäisi, että asiakas ei voisi vaikuttaa edun käyttökohteeseen.

Ehdotetut muutokset toteuttavat pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan finanssialan bonusten verotuskäytänteet uudistetaan. Asian taustalla on Kilpailu- ja kuluttajaviraston valtiovarainministeriölle 29.3.2021 tekemä aloite, jossa se ehdottaa pankki- ja vakuutusalan yritysten myöntämien bonusten verosääntelyn täsmentämistä siten, että tällä hetkellä sovellettavan tulkinnan aiheuttama perusteeton ja kilpailua vääristävä verotuki poistuisi. Ehdotettujen muutosten tavoitteena on vastata verotuksen osalta Kilpailu- ja kuluttajaviraston esiin nostamiin kilpailuhaittoihin.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2025 alusta. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa.

Verohallinto esittää lausuntonaan seuraavaa

Verohallinnon näkemyksen mukaan esitys on laadittu hyvin huolellisesti. Esityksessä olisi kuitenkin hyvä vielä käsitellä seuraavia tilanteita.

Kuolinpesä

Esitysluonnoksessa ei ole nimenomaisesti otettu kantaa kuolinpesätilanteisiin. Tuloverolain 17 §:n 1 momentin mukaan verovuoden aikana kuolleen henkilön kuolinpesää verotetaan kuolinvuodelta sekä vainajan että kuolinpesän tulosta. Tällöin kuolinpesään sovelletaan niitä tuloverolain säännöksiä, joita vainajaan olisi sovellettu.

Jos on mahdollista, että kuolleen henkilön asiakasedut säilyvät kuolinpesällä voimassa pidempään kuin kuolinvuoden, tulisi myös tällaiset tilanteet huomioida hallituksen esityksessä.

Jos kuolinpesälle voisi kertyä esityksessä tarkoitettuja asiakasetuja, jotka olisivat luonnollisella henkilöllä veronalaisia ehdotetun TVL 53 c §:n nojalla, tulisi hallituksen esityksessä käsitellä myös näiden verokohtelua.

Ennen lain voimaantuloa kertyneet bonukset

Hallituksen esityksessä olisi selvyuden vuoksi hyvä ottaa kantaa tilanteeseen, jossa bonus on kertynyt ennen 53 c §:n voimaantuloa, mutta käytetään vasta sen tultua voimaan.

Bonusjakso voinee olla myös kalenterivuodesta poikkeava tai muusta syystä samalla kertaa käytettäväksi voinee tulla bonuksia, joista osa on kertynyt ennen lain voimaantuloa ja osa sen jälkeen.

Mahdollisuus valita edun käyttökohte

Ehdotetussa TVL 53 c §:n 2 momentin 2 kohdassa säädettäisiin verovapaan asiakasedun edellytykseksi myös se, että asiakas ei voi vaikuttaa edun käyttökohteeseen. Hallituksen esityksessä olisi hyvä ottaa kantaa, mikä vaikutus on asiakkaan valinnalla kahden rinnakkaisen etuohjelman välillä. Jos yhtiöllä on esimerkiksi kaksi etuohjelmaa, joista toinen täyttää verovapauden edellytykset ja toinen ei, niin voiko asiakkaan valinta siitä, kumpaan ohjelmaan hän kuuluu, aiheuttaa sen, että hänen katsotaan voineen vaikuttaa edun käyttökohteeseen säännöksessä tarkoitetulla tavalla ja siten molemmista ohjelmista muodostuu veronalaista etua riippumatta siitä, kumman ohjelman asiakas valitsi.

Pääjohtaja

Markku Heikura

Johtava asiantuntija

Mia Keskinen